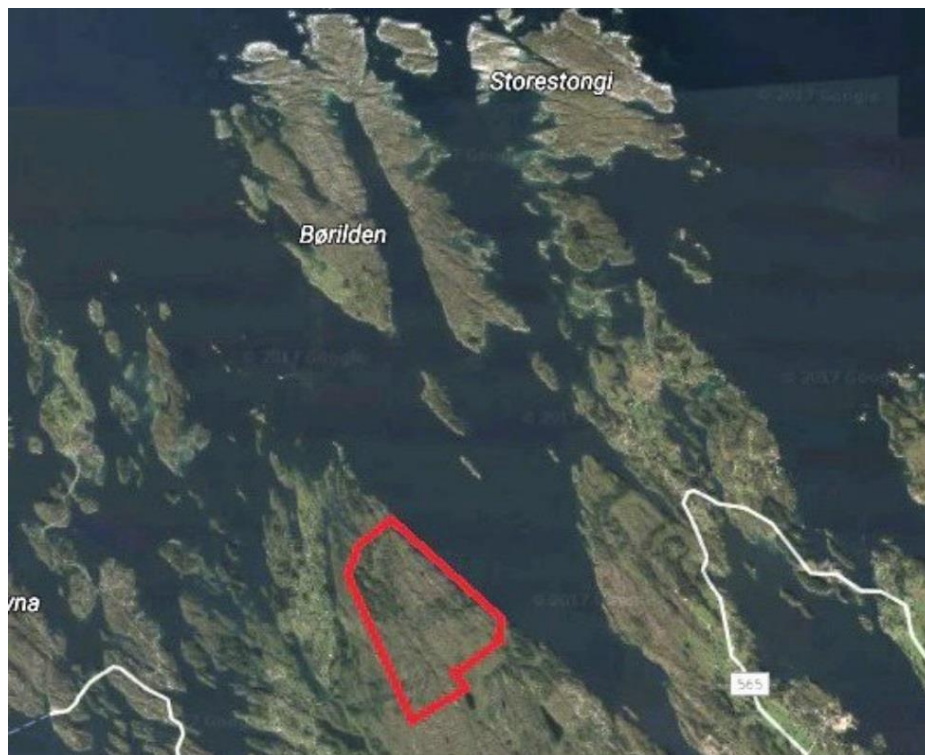

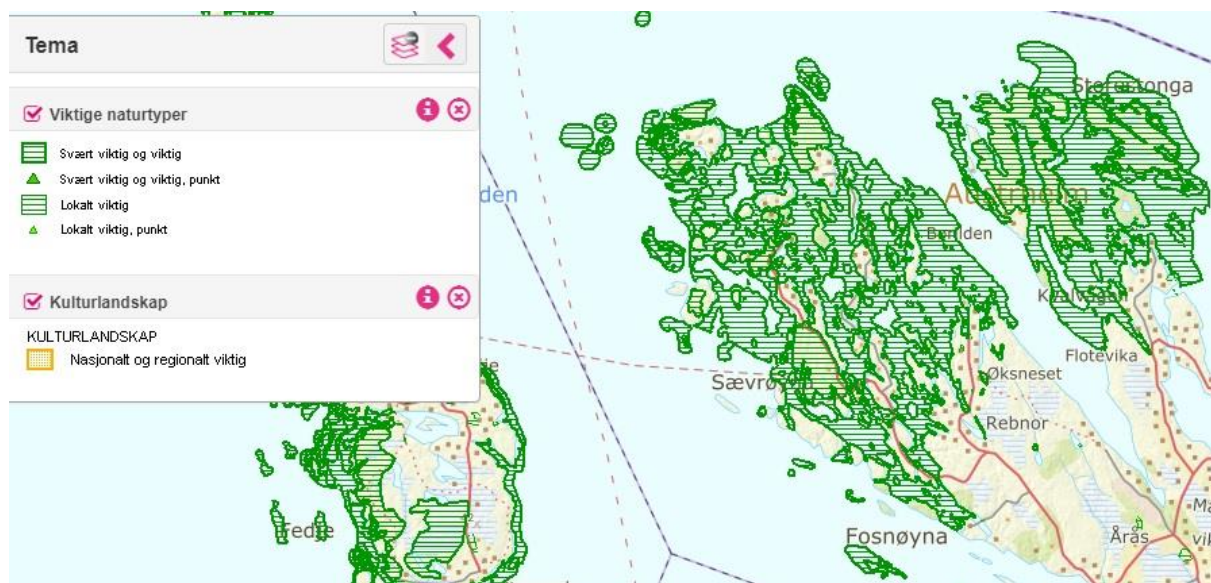
Innspill til kommuneplanen sin arealdel i Austrheim kommune 2017-2027- Andre gongs offentlig ettersyn

v/Ailin Terese Salbu

Jeg vil gjerne komme med innspill til kommuneplanen angående bruk av Børildosen, Årsvågen og Øksnesmarka.

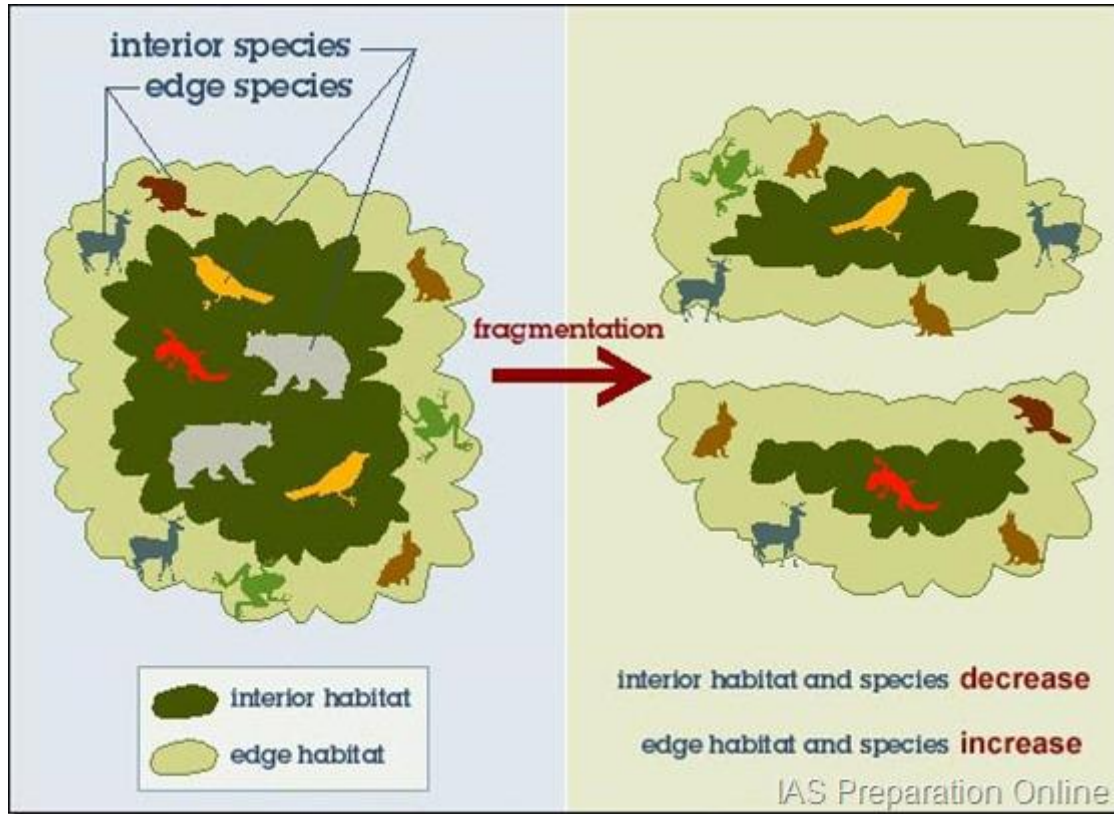

Jeg mener vi må se Øksnesmarka i en større helhet. Øksnesområdet er et stort og viktig friluftsområde, og ligger nær områder som er klassifisert som *svært viktige naturtyper*¹

Industrialisering i dette området vil ha store ringvirkinger og konsekvenser for dyr og natur.

Naturen fragmenteres. Det vil si at det blir mindre og mindre urørte naturområder eller naturområder som «ikke er i bruk». En vei kan for eksempel dele et habitat i to deler og resultatet kan være at bestander og biomangfold reduseres.

Når kommunen i sin arealplanlegging vurderer utbygging av større tiltak, så skal de opprettholde og ivareta naturmangfoldet, økologiske sammenhenger og landskapsverdier. Ideer og kunnskap fra landskapsøkologi må innarbeides i planene. Hele og sterke kjeder med grønnstruktur, gir muligheter for at arter kan forflytte og spre seg. Det krever at større områder sees i sammenheng - ikke bare arealet innenfor selve planområdet.

Forhold å tenke på her er:

- Grad av fragmentering, størrelse og variasjon
- Forekomst av arter som er sjeldne eller typiske
- Områdets historikk
- Dagens kvalitet og eventuelt muligheter for forbedring

Analyser og vurder tiltakets totale influensområde. Vurder konsekvensene for landskap og naturmangfold også for tilgrensende arealer utenfor planområdet. Innhent kunnskap om biotopenes romlige betydning for arter for å sikre viktige sammenhenger i naturen som gir arter muligheter for forflytning og spredning, vurder for eksempel fragmentering, trekkveger, store og små biotoper. Unngå å skape barrierer gjennom å berøre eller gjennomskjære

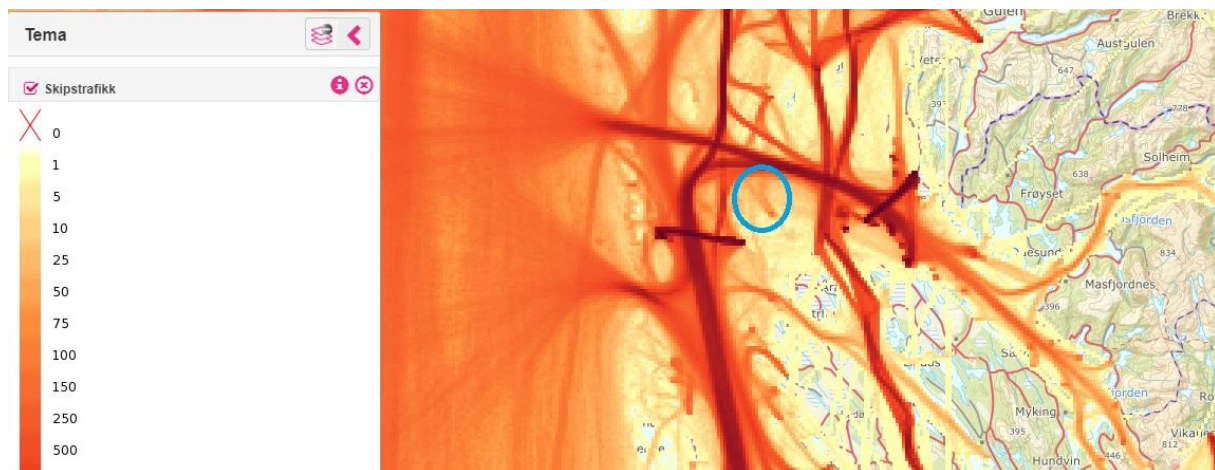
verdifulle naturområder. Konsentrer tiltak som vil ha en fragmenterende effekt, plasser dem så nær kantene som muligⁱⁱ.

Å industrialisere Øksnesmarka og Åråsvågen vil ikke bare ødelegge dette området, men også sjøområdet og øyene rundt med forurensning og støy fra industri og skipstrafikk. Dette vil øke fragmenteringen av dette naturområdet, og som konsekvens kan føre til reduserte bestander av dyr og redusert biomangfold.

Det er viktig å la større sammenhengende områder stå urørt.

Båttrafikk inn Børildosen vil degradere naturområdet både på grunn av forskjellige arter vil bli skremt bort og forstyrret i matsanking og hekking, og som naturområde, rekreasjonsområde og fiskeområde. Det er ubehagelig å møte store båter med en liten fiskebåt eller i en kajakk.

Fedjefjorden og Fensfjorden er en av de mest trafikkerte fjordene i Hordaland, og Børildosen har vært skånet for skipstrafikk, med unntak av oppdrettsanlegget Kobbavik og Furuholmen Oppdrett AS

(blå sirkel markerer Børildosen. Kart: Miljøstatus.no)

Å legge industri til Åråsvågen/Øksnesmarka vil føre til økt skipstrafikk inn Børildosen, med støy, uro, bølger, forurensning som følge. Dette vil prege hele området rundt Børildosen.

Jeg har tidligere foreslått vern av Børildosen da Norge har forpliktet seg til å verne 10 prosent av våre havområder innen 2020. Det er nå bare 2 år til. Fylkesmannen mener Børildosen synest å ha interessante og godt intakte biologiske kvaliteter.

Det er frem til nå lite aktivitet og bebyggelse i området og sjøområdet har frem til 2011 vært i meget god stand (se rapport). Det er et svært oppdrettsannlegg som per dags dato forringer området, dette har jeg observert i økning av algevekst og bunnfall i nærområdet rundt. Men med unntak av dette oppdrettsanlegget er det lite miljøpåvirkning og fremdeles mulighet til å bevare naturen her.

"Ein fekk opp dyr på samtlege MOM C-stasjonar i Børildosen og blautbotnfaunaen på alle stasjonar framstår som upåverka på prøvetakingstidspunktet, der verdiar for artsmangfald og

artsindeks hamnar innanfor tilstandsklasse I = "meget god". Blautbotnfaunaen var generelt arts-og individrik med eit høgt innslag av forureiningsømfintlege artar."

Stasjon C1: "Indikatorartsindeksen har høg verdi på grunn av høgt innslag av sensitive artar i botndyrsamfunnet. Indikatorartsindeksen tek ikkje omsyn til antal individ men til kva artar som er representert. Verdiane for artsindeksen i dei to grabbhogga var relativt jamne, med verdier i tilstandsklasse II. Samla vart stasjonen klassifisert i beste tilstandsklasse, I = "meget god". "

Stasjon C2: "Relativt høgt artsantal, middels individantal, arts mangfald stort sett i tilstandsklasse I = "meget god", relativt lite dominans og ISI-indeks i tilstandsklasse I kjennteiknar stasjon C2 ved Øksneset per 4. april 2011. Stasjonen synast best karakterisert ved tilstandsklasse I = "meget god" og framstår som upåverka på prøvetakingstidspunktet."

Stasjon C3: Kombinasjonen middels høgt artsantal, middels individantal, arts mangfald innanfor tilstandsklasse I = "meget god", låg dominans, verdier for ISI-indeksen innanfor tilstandsklasse I eller II, samt dominerande artar som ikkje tydar på forureiningsbelastning karakteriserar stasjon C3 per 4. april 2011. Lokaliteten synast best karakterisert ved tilstandsklasse I = "meget god", og framstår som upåverka på prøvetakingstidspunktet

"Kurva til dei geometriske klassane har eit generelt jamt fallande kurveforløp og synar at det på samtlige stasjonar er få artar som opptre med høge individtal, noko som tyder på eit tilsynelatande upåverka botndyrsamfunn"ⁱⁱⁱⁱ

Vi er heldig som har slike upåvirket og rene sjøområder rundt oss! Det er svært bekymrende at et slikt svært oppdrettsanlegg får slippe ut store mengder næringssalter som fører til algevekst i denne rene og nesten urørte fjorden.

Fylkesmannen i Hordaland svarte dette:

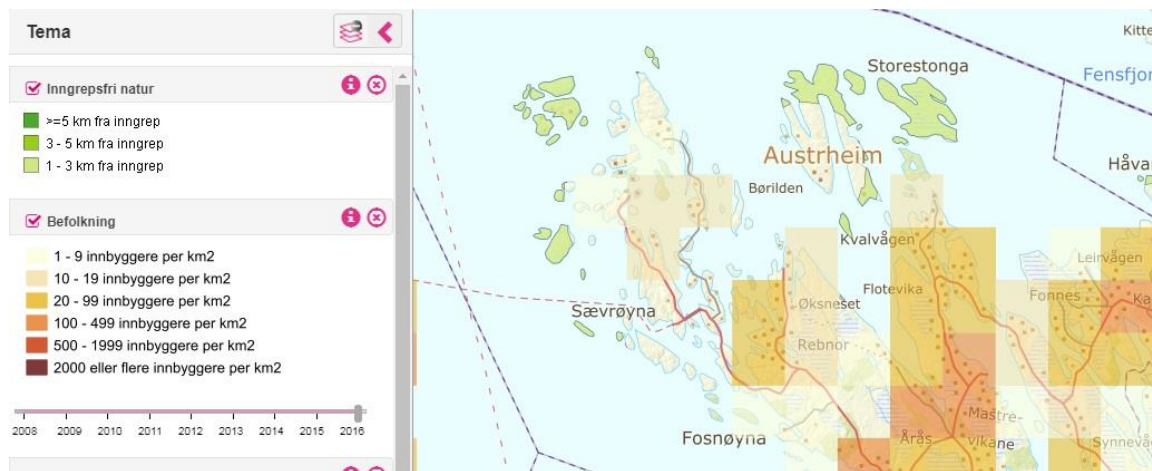
Fylkesmannen i Hordaland har over tid vore delaktig i opprettinga av ei rekke verneområde i fylket. I 2017 hadde vi framlegg om vern av 3 større marine verneområde til høyring, i samsvar med ein nasjonal plan om oppretting av slike marine verneområde. Ut over dette har ikkje Fylkesmannen mandat til å setje i verk nye verneprosessar i det marine miljøet, sjølv om vi godt kjende med at Børildosen synest å ha interessante og godt intakte biologiske kvalitetar.

Ved utarbeiding av forvaltingsplan for sjøfuglreservata i Hordaland har vi faktisk framheva nettopp dette området som eit viktig område for hekkande sjøfugl. Det synest å ha fått aukande verdi dei seinare åra. Gjennom nemnde forvaltingsplan oppmoda vi kommunen om å ta omsyn til denne sårbare kystnaturen i sin overordna arealplanlegging. Det pågår for tida eit viktig arbeid med å oppdatere kommuneplanen for Austrheim kommune, og i vårt innspel til denne prosessen kjem vi til å minne kommunen om dette initiativet frå sjøfuglforvaltingsplanen frå 2015.

Da Norge har forpliktet seg til å verne 10% innen 2020, så er det godt mulig at dette området kan bli aktuelt i neste runde. Men det avhenger jo av miljøstatusen. Om området blir industrialisert, så mister naturområdet verdien sin.

Jeg ønsker at politikerne i Austrheim kommune ser verdiene i dette fantastisk flotte og vakre naturområdet som Åråsvågen og Børildsen er!

Se dette området i perspektiv. Det er svært få områder igjen i Hordaland som ikke er utbygd eller befolket. Her er et par skjermdump fra Miljøstatus som illustrerer poenget mitt:

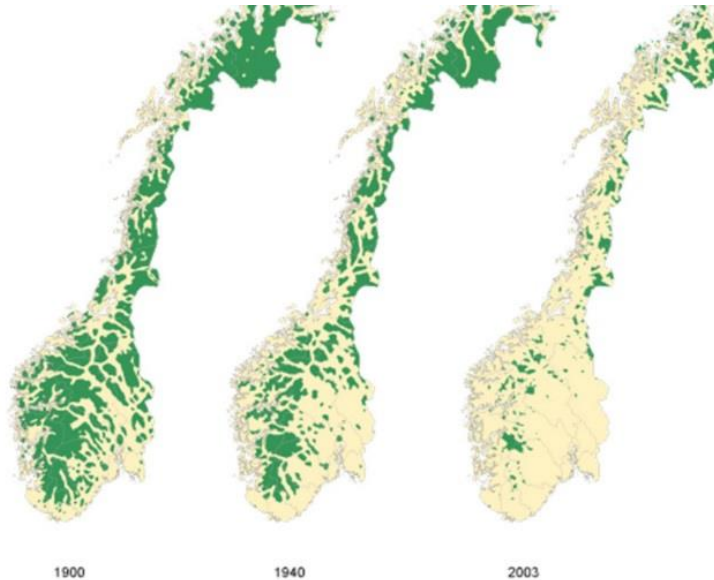
Kartet ovenfor viser inngrepsfri natur i grønt og befolkning i gule og røde firkanter, se forklaring i bildet.

Se kartet nedenfor. Dette viser det samme i området nord for Knarvik.

Dette området er unikt, og kommunen har muligheten til å beskytte en meget sårbar kystnatur. Selv om det er veldig viktig å verne naturen for sin egen del, og ikke bare for vår del, så vil dette området kunne utvikles til å brukes til økoturisme.

For å holde perspektivet, viser jeg til historiens løp om urørt natur i Norge:

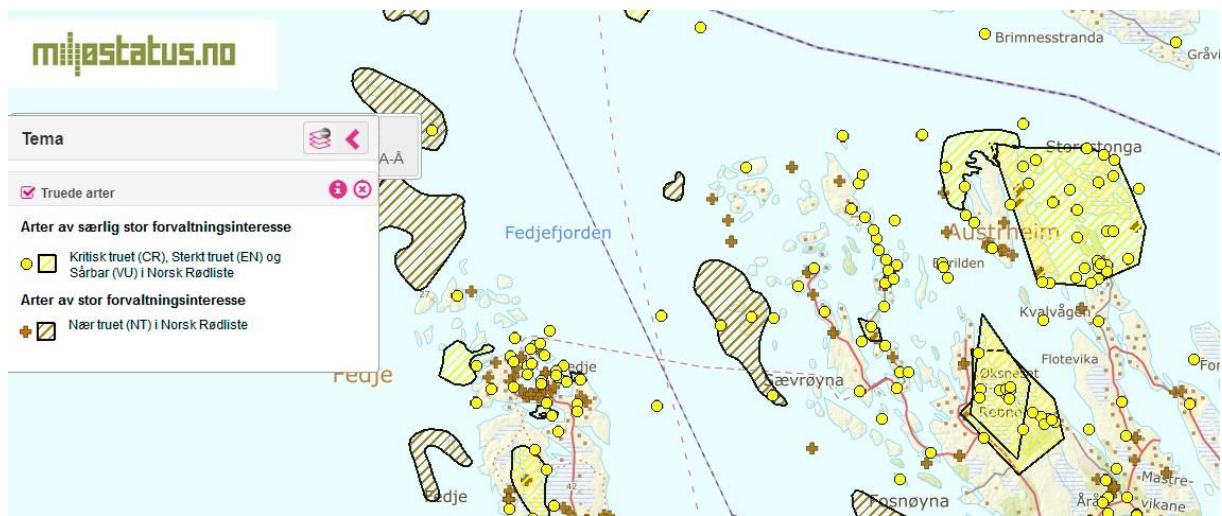

Dagbladet «Slik har norsk villmark forsvunnet de siste 100 åra»^{iv}

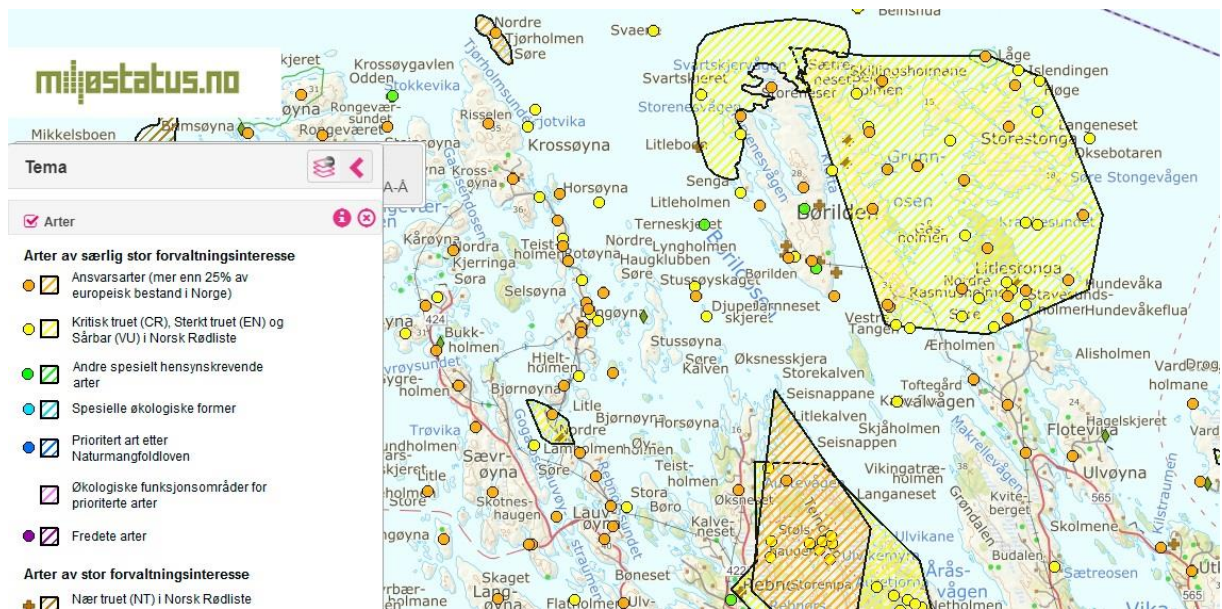
Blir det industri i Øksnesmarka, så vil dette området miste sin attraksjonsverdi. Folk vil oppleve urørt natur! Vil de oppleve industri, kan de reise til Mongstad, som både sees, luktes og høres fra dette området. Blir det industri her også, blir hele kommunen et industrialisert område som mister sin attraksjonsverdi for innflyttere, hyttefolk og turister. Dette er et veldig viktig poeng!

Stille natur er et annet aspekt. Folk har behov for stillhet. Eller å slippe å høre industristøy. Naturen har også behov for ro og stillhet for å få fred til å spise og hekke. Stadige forstyrrelser kan føre til at arter forsvinner. Noen ganger flytter de til områder med mindre støy og lyd. Noen arter tilpasser seg. Men jo mer vi bygger naturområder ut, jo færre steder blir det for dyr tilpasset kystnaturen å leve. Lyd under vann er også et problem for mange marine arter.

Området er også tilholdssted for en rekke truede arter, se skjermdump:

Arter generelt:

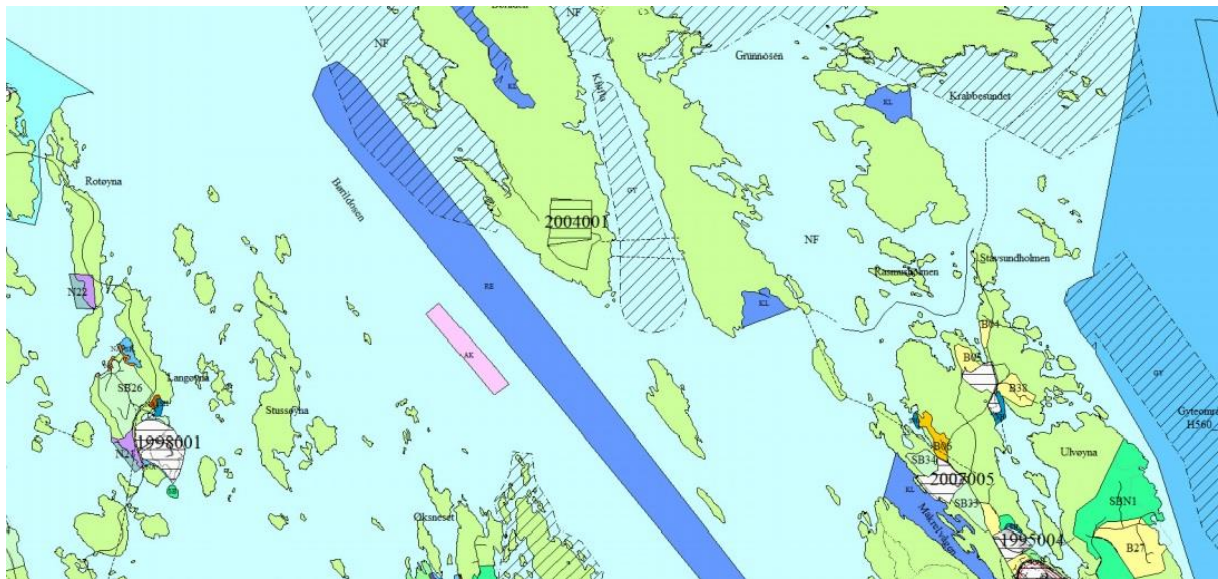
Viser til Naturmangfoldloven:

§ 9.(føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.^v

Når naturen forandres og ødelegges er det for alltid. Når arter dør ut er det for alltid. Naturen kan ikke kjøpes tilbake, naturen er uerstattelig.

Jeg er bekymret for livet under vann med tanke på industri i Øksnesmarka. Klufta på Børilden er gyteplass for fisk, og det er korte avstander fra dette området til Øksnesmarka.

I en overbefolket verden er stille og urørt natur verdifullt. Ren natur er verdifullt. Derfor må vi ta vare på den, for naturens skyld, for vår skyld og for barna og de som kommer etter oss sin skyld.

ⁱ Miljøstatus, <http://www.miljostatus.no/kart/>

ⁱⁱ Miljøkommune.no, Miljødirektoratet eier nettstedet, og driver det i samarbeid med Riksantikvaren og Statens strålevern.

ⁱⁱⁱ <http://www.radgivende-biologer.no/uploads/Rapporter/1459.pdf>

^{iv} <https://www.dagbladet.no/nyheter/i-sor-norge-er-nesten-all-villmark-helt-borte/62709471>

^v <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2009-06-19-100>